

1918 február 20.

II. évf. ■ 8. szám

A Zámár

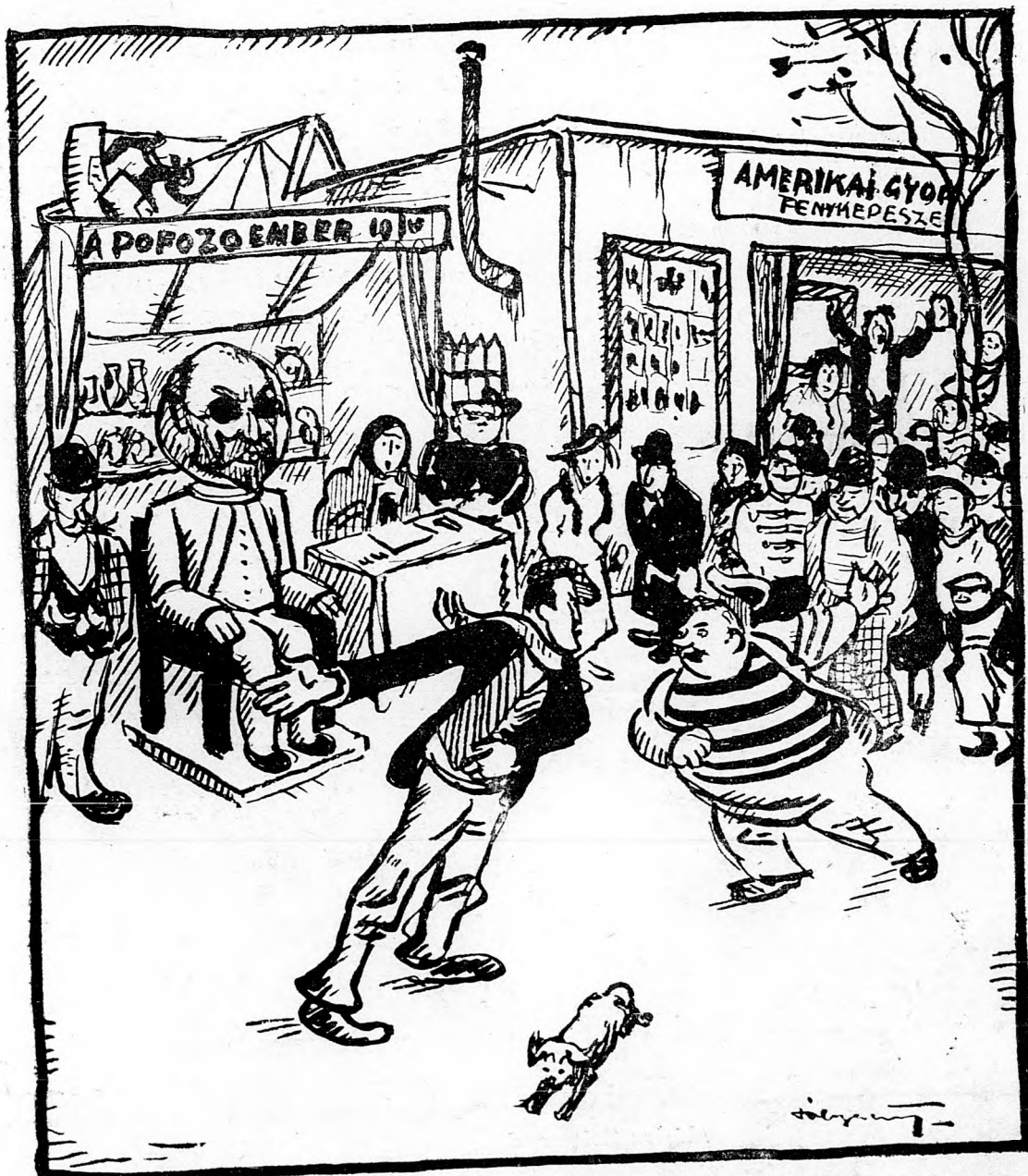
Szerkesztő SZENES BÉLA
Művészeti szerkesztő KOBER LEÓ

Megjelenik minden szerdán

Egy szám ára 50 fillér

A vurstliban

Pólya Tibor

A pofozógép (nevetve): Ez a két legény egymást pofozza és egészen megfedkeznek arról, hogy engem akart megpofozni.

azamár legközelebbi különszáma :
Ujságírószám

Este tízkor

Itt, hol grófok s hercegeknek büszke palotái
 [állnak,
 előkelő néma sorban s mindég csukva a kapuk:
 egy földszintes kis szobában szűk falak közt
 [ittén élek
 s este felé árva fejjel kinézek az ablakon.

Átellenben penzió van: sok kis lámpa, piros-
 [ernyős
 hunyorgat a félhomályban titokzatos-melegén,
 két fehér kar halcsontok közt ivelődik bibelően,
 gyöngye fodrok ágyra hullnak és az ablak nyitva
 [van ...

Nézem, nézem s elgondolom: illendő-e, vagy
 [véletlen? ...

Ó ... de most a válla villog ... Hercegnőm,
 [jóéccakát!
 S már a másik házba lágyan álmodozva zongor-
 [rázzák
 habselyembe mártott ujjak egy nocturno bájait.

És a csöndes Sándor-ucca (könnyes vándor-
 [ucca nékem)
 vissza-visszasóhajt egyet, vagy én sóhajtottam
 [tán?

Odalent, a kapu előtt üldögél a házmesterné —
 messzire néz: katonának vitték tegnap az urát.

Fölöttem a bádogeresz hasadékán vajj' mi
 [lenghet
 boldogtalan esti szélben? ... Papírsárkány. Ott
 [maradt.
 Mit álmodhat most a gyermek, aki nappal vele
 [játsozott?
 Jöllakott-e máma este? S lessz-e majdan
 [katona? ...

Túlhan a másik szobában züg-morog a ház-
 [asszony,
 csikorog a lába nyoma, dül-fül, mint egy
 [porkoláb.
 — Sok villany fogy kis szobámban! — váltig
 [csak ezt kiáltozza:
 döng a kapu, hogy becsukják. Már megint tíz
 [óra van ...

A Horánszky-ucca sarkán épp most fordult be
 [a patruj;
 rossz csillaguk kiket kerget karjába ez
 [éccakán? ...
 ... Csukjuk bé az ablakot és olvassunk a
 [bibliából,
 mint zivatar, özönvíz, vagy földindulás idején...
 Somlyó Zoltán.

Lássuk a szerzőt!

Major **Henrik**

NOVELLAK

Irta:

A FAKLYA

Irta:

GABIKÁM

Irta:

Ignotus

Móríc Zsigmond

Balla Ignác

Agrárius a templom előtt

Feiks Jenő.

Koldus: Adjon Isten százszorannyit.
Földbirtokos: Csak százszorannyit? Mi már jobb üzletekhez szoktunk.

Gazdagodjatok meg!

Pratinikus, Kubisztikus, Linkológiai regény.

Ita Péni Gyula

Rajzolja: Magyar Heurk

I.

Baj van. Hogyan is kezdődjek ez a regény? Nehezen fog menni. De talán mégis...

II.

Regény a meggazdagodásról? Erre magam is kíváncsi vagyok, hogyan fog végződni.

Ó, Szent Croker, segíts! Szent Glyn Ellinor, segíts! Isteni Szomaházy! Angyali Gábor Andor! Ördögi Karinthy!

Ezt a középiskolában úgy hívták, hogy invocatio. De a regényhez nem invocatio kell, hanem vocatio. Van-e bennem vocatio?

Eh, bánom is én!

Meg akarok gazdagodni.

III.

Szakítani akarok először is azzal a szokással, hogy a regényírók elhallgatják forrásműveiket, mintha ez csak a tudósokat kötelezné. Én ellenben megvallom, hogy kedvenc olvasmányaim a következők: Lawrence Sterne: Tristram Shandy. London. 4 vol. Grámdorge F. Tamás: Párisi jegyzetek. Összegyűjtötte és kiadta: Taine Hippolit. Marinetti: Vers futuristes. Milano.

És most oltzuk el a lámpákat. Szabad a napás!

IV.

Utcasarkon féllábu koldus. Estve. Hét óra. Sieben. Gyér gázlámpa, hadi fény. Koldus ül. Perzsa télikabát. Téli kabát elfogyott, kénytelen volt perzsakabátot venni. Elkán.

Koldus előtt földön „A Zeeest”. Miklósandor... Vandyl... fekete maszat betűk közt... Továbbá könyvek... Puhák... Tarka fedelűek... piros, piros, rikitósárga, szelid vérfoltok... Sok pirossal henegetünk, angolokéknál elfogyott, kék színnel nyomtatják a régien piros bélyegeket... Nálunk bőven van

piros... hull... hull... és bőven van papiros... Unom az uri divatot és a központi radát és Bresztlitovszkot. De csákonak jó kis gyermekek számára.

Koldus előtt járókelők. Hideg van, állig begombolkoznak. Nőknek csak orruk látszik ki két prémelez közül. Orr piros és ondulálva.

Jön egy férfi. A férfi. Magas. Termete karsu és nyulánk volt. Lásd Glyn Ellinor. Fekete szeméből tűz sugárzott. Lásd Croker. Hanyag eleganciával volt öltözve. Lásd Beniczkyné, oldalszám számárfülek miatt többé nem ellenőrizhető.

Derekba szabott téli kabát. Lásd Várady Béla. Velour kalap, icipici, hetyke-pityke. Kávébarna kamásli. Lásd Brachfeld. Rövid nadrág, álrövid, csak föl van nagyon hajtva. Ezer koronás cipő.

Férfi nyakában fehér, kötött skizkendő, elől és hátul lelóg. Borotvált arc. Psylander-féle hadi keverék. Szemén monokli.

Férfi arcán világmegvető merevség. Alsó ajka előre pittyed gúnyosan, lenézőn. Nők érdeklődve nézik. Szeme szögletéből felel, csak rövidet, ami csaknem mosolynak számít.

Mellzsebéből kiveszi a zsebkendőjét. Se-lyemvirág. Orrához tartja. Kis zsebéből kivesz egy bankjegyet. Kék, piros hasu, fehér szegély. Popovics kormányzó. Schreiber főtanácsos. Utánzása a törvény szerint büntetettik. Tíz korona.

És átadja a koldusnak. Aztán ellép. Orra a levegőben. Ugy tesz, mintha nem ő adta volna a koldusnak a bankót.

Regényünk hőse jószívű ember.

Neve: pinkafői Link Gerő.

V.

Ebben a fejezetben bemutatkozik a Csapó Ajtó. Más regényben csak később jön. Itt a leghamarább. Nem érek rá várni, hamar meg akarok gazdagodni.

A Csapó ajtó erős tölgyfából készült, felső része hasonlít annak a szobának a padlójához, amelyben van és szabad szemmel meg nem különböztethető a padló többi részétől. Alsó részén acélszerkezet van, amely rugóra jár. A szobában meg kell egy gombot nyomni —

Detektívek jöttek. Keresték a fonalat. Faggatták Arpádot: mit gondol? Ki lophatta ki a fonalakat? De Arpád nem tudott felvilágosítással szolgálni.

— Én aludtam, mint a mormota. S mielőtt elaludtam volna, még ép volt a kötés.

Amáliát kérdezték, nem látott-e erre settenkedni valamiféle gyanus idegent, vagy akinek semmi köze a beteghez.

— Nem láttam gyanus idegent, — szolt ünneplés hangon Amália, — sem olyat, akinek semmi köze a beteghez. (És két ujját ég felé emelte.)

Akad a detektívek között egy, aki különös öngyilkossági kísérletre gondolt, melyet, hogy nem sikerült, le akar tagadni a sportférfi. De egy hírlapíró, igen helyesen így

okoskodott:

— Akkor itt kellene lenni a madzagnak is a betegszobában.

A rejtély, rejtély maradt. Végül ötszáz koronás jutalmat tűztek ki, amelyet az kapjon, aki kézre keríti a tettest, vagy helyes nyomra vezet.

Lehet pályázni.

A Szamár-rend új lovagja

Kedves Vargha Gyula!

Az általános egyenlő választójog ellen elmondott elszánt, vakmerő, harcias beszédéért Önnek adományozom „A Szamár”-rend hadiékítményes lovagkeresztjét a bárdokkal.

A Szamár

Nátha

*Szenesem, szenesem,
Udvari szenesem,
A szénnek lakomban
Nincsen egy szeme sem.
Szeretnék szántani,
Szeretnék fűteni,
Mielőtt a nátha
Sirba fog küldeni.*

*Náthámat felajzom
Ékes dalra im most
S idézem Vázsonyit,
Amde nem a Vilmost.
Elfogyott úgy, szekrény,
Nincs székem már egy sem,
Ezután jaj mi a
Fenével melegszem?!*

Ezek alapján tisztelettel kérem a szénkormánybiztos urat, aki meglepő ötletességgel kitalálta a five o'clock zárórát, utasítsa szigorú rendelettel a Meteorológiai intézetet, valamint a többi illetékes hatóságokat, hogy idén, tekintettel a szénhányra, a telet is korábban zárják. Mondjuk február huszonegyedikén. Ha pedig a zárórát túllépné, csukják be kihágás miatt. Így biztosan megszabadulunk tőle.

Sürgős intézkedést kér:

Egy náthás polgár.

Mi VAN A BÁRDDAL?

Tíz órakor megszólal a telefon.

— Itt Vargha, volt államtitkár. Kérek egy riportert a lakásomra.

Tíz perc múlva ott voltam a kiváló statisztikus költő államtitkár lakásán. Vargha előzékenyen fogadott elegáns, verslábakkal és statisztikai adatokkal díszített otthonában. A falon egy kép a valesi bárdot ábrázolta Arany Jánostól. Az íróasztalon Vargha költő ur néhány új verse szintén Arany Jánostól.

— Mi van a bárddal — kérdeztem kissé bárdolatlanul.

— Az én fejem már a bárdé — felelte ő sötéten.

E pillanatban egy ur lépett be a szobába. Bárd Ferenc és testvére zenemű és könyvkiadó volt ez az ur, ki egy kötet eredeti Vargha-féle verset tett az asztalra.

— Nos — kérdezte nyugtalanul a nyug. államtitkár.

— Köszönöm, hogy ön a fejét rendelkezésemre bocsátotta, de nem használhatom — felelte csendesen, de határozottan Bárd.

Vargha életben marad tehát. Mert bár Varghának bárd kell, Bárdnak nem kell Vargha.

Pesti pillanatfelvételek

Major Henrik

Bemutatjuk Vargha Gyulát, ki miután a bárd alatt elvesztette fejét, nyugodtan tovább írja költeményeit és fejének hiányát cseppet sem érzi.

A ruhatervező

Major Henrik

Ez Angelo ruhatervező rajza

Ez pedig a modell, amelyről előbbi rajza készült

Lakást keresek

Hirdettem egyizben nagyban, hirdettem a legilletékesebb helyen, a Házmesterek és előimádkozók országos közlönyében. Hiába hirdettem, lakást nem kaptam. Kétszázhetvennégyezer korona elállási — ez új fogalom — díjat ígértem egy pincelakásért, butorral vagy különbejárással, államtitkári állást ígértem egy hónapos szobát bérlő 48-as alkotmánypárti képviselőnek, püspöki tiarát egy papnővendéknek, fiatal férjet egy 52 éves molettnek, hiába, hiába. Nem kapok lakást. A Lakáshivatal összes női alkalmazottainak házasságot ígértem, együtt és külön, az ajánlatot elfogadták, de lakás az — hogy is mondják — fiatal. A szállodaportásoknak, szobafőnököknek, igazgatóknak és más magasállású szállodai funkcionáriusoknak a legcsábítóbb ajánlatokat tettem, de lakást azt nem kaptam. A Dunapalota igazgatójának megígértem, hogy, tekintettel az asztalhiányra, kibékítem Vázsonyit és Károlyit, hogy egy asztalhoz iljenek, így felszabadul egy asztal. A Hungáriát megszabadítottam az ott lakó lengyel hitsorsosoktól, hogy így talán

másnak is jusson szoba, az Astoria kreol arcú tulajdonosának, a rokonszenves Gellérnek, építési engedélyt akartam kijárni, hogy kibővíthesse szállodáját és tessék, dacára ezeknek a csábító ajánlatoknak, még mindig nincs lakásom.

Aki nekem a legkisebb, mondjuk egyszobás lakást akár Budapesten, akár a Kárpátoktól az Adriáig, Ukrainától az Entente-ig egy éven belül megszerzi, annak én megszerzem az orosz cári koronát.
Daru.

Jaj az a világháború

1918-at írnak az Úrban,
A Lipótvárosban naponta Zsúr van.
A zsúrfiu így szól:
Rendicsek!
És torkán lecsúsznak
253 szendvicsek.

Breszt=Litovszkban

Major Henrik

Trockij: Most pedig áttérünk a Dömötör Ilona-Lábass Juci-affér elintézésére.

LÁBASS? - DÖMÖTÖR?

Dömötör Ilona

Keblednek titkos jáspisoszlopában
a művészet szelid galambja bűg.
Egy bársonyos szavadra a kapuk
kipattannak előtted a sugárban.

Tiéd a szó, a grácia, a lejtés
s a könyvek, a szemérmes-rejtezők.
S az elyzeumbéli szent mezők
liliomágyán a derüs felejtés...

Amíg egy szív szivedhez érne tán,
már messzi lengsz az égnek hajlatán.
mit selymekből kevernek a kulisszák...

Virágok mézét a méhek úgy isszák,
miként én gyűjtöm bús éveken át
vállad fehérjét s szavad bársonyát...

Somlyó Zoltán

Ellenvers

Nem tudom, hogy kebled jáspisoszlopában.
Miféle galamb bűg.
De a Király-Színházban láhattad,
Hogy nem pattannak ki előtted a kapuk.

Az mindenesetre jó, ha tiéd
A derüs felejtés.
De a Pacsirtában mégis Lábass Jucié
A szó, a grácia, a lejtés.

Haj naiv költő, haj tatán!
Hogy indíthat Dömötör kárterítési pert.
Ha már messzi leng az égnek hajlatán?

A primadonnánál tényleg szép-váll
És bársonyos hang az ék
És én már a főpróbán megmondtam:
Jobb egy szép Lábass, mint egy repedt fazék.

Szenes ember

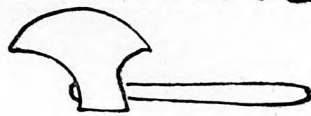
A Szamár Múzeuma

Fényes Lászlót ez a parlament egy kanál vizben megfojtaná Irt mutatiuk be a kanalat.

Ez az a hajszál, melyen a béke sorsa függ.

Ez az a hajszál, melyen függött, hogy Budapesten nem lesz világitás.

Ez az a bárd, mely a Vargha Gyula fejét hájtáná.

RÓZSIKA

Irt: Lukatos László

Rózsika tizennyolc esztendő volt, aranyzóke és egyáltalán egy gyáva kis bestia. Mivel esendes polgári család gyermeke volt, már az iskolában elhatározta, hogy vagy metresz lesz belőle, vagy moziszinésznő, esetleg, ha nincs szerencséje az életben, csak írónő. Valóban tizenhat esztendőskorában szerelmes is lett nemzünk egyik legjelesebb lyrai költőjébe, aki langymeleg szóke szakált hordott és egy szenvedélyes reformon gondolkozott, melynek segítségével új vért vihetne az anapestus elavult formáiba és — egyáltalán egy porcellánké szemű számár volt. Ebből a szerelemből sosem lett baj. Mindenekelőtt sosem vitte a személyes ösmerkedésig, a költő pedig előbb részben sorvadásba esett, utóbb pedig beházasodott egy józsefvárosi kávéházba. Rózsika viszont tovább fejlődött és mikor tizennyolc éves lett, apja férjhez akarta őt adni.

— Nem megyek hozzá, hiszen a Dob-uccában születtem, — tiltakozott a völgy ellen Rózsika.

— Ez nem érv. Tehetséges emberek születnek a Dob-uccában is és csak a tehetségtelenek halnak is meg ott.

Amikor Rózsika azután mégis hozzáment Csokonai Arminhoz, menyegzője napján ezt írta naplójába: „Uramat, ki többszörös háztulajdonos, már a legrövidebb idő alatt a legrutabbbul meg fogom csalni”. Mondom, gyáva kis bestia volt, aki sokat járt színházba és sok könyvet olvasott.

Az első hetekben a költőre gondolt, ki iránt való egykori szerelme sosem fajult el a személyes megösmékedésig, utóbb lovagolni tanult. Ez azt végzete. Ugyanis megösmékedett a lovardában egy farkasfajú fiatalemberrel, nevezetesen gróf Kocsárdy Miklóssal, aki nemcsak egy nyolcvanhárom kilós borotvált képű atléta volt, de azonkívül is fiatal kora dacára a főrendiház örökös tagja. Rózsika sosem haragudott valakire azért, mert az a főrendiház örökös tagja és később, amikor már anynyira megtanult lovagolni, hogy nyeregben ülve is meglehetősen

könnyedséggel nem fogadta nálánál szegényebb barátnői köszönését, megengedte a grófnak, hogy az őt löhátan elkísérje a Hűvösvölgybe. Zugligerbe, esetleg azon is túl.

A gróf nem volt sem szemérmes, sem tartózkodó.

Szívesen kísérte a fiatal asszonyt és büszke vágyakozással lovagolt mellette egy éjfélete paripán, a melyet Shakespeare iránti határtalan tiszteletből Hamlet-nek nevezett el. Rózsika hófehér kancáját viszont pirulva keresztelte Opheliának.

Tavaszi volt és a gróf és Rózsika térdig lovagoltak egy kezdődő flirt himporos költészetében. Szavakon, mosolygásokon, kézsorításon még alig jutottak túl. A grótot ez nem bántotta. Céltudatosan haladt előre. „Idő kell, míg az érett gabonát betakaríthatjuk”. — gondolta magában, mert nemcsak böles volt, hanem agrárius is. Rózsika viszont végtelenül jól érezte magát az ifjú és hev érzelem határozatlanságában. Mondom, gyáva kis bestia volt, egy drága hisztérika, aki adott pillanatban egyformán tudott volna perffid lenni jó urához és hű lovagjához is. Gyáva volt, végtelenül gyáva.

A gróf nem volt az. És amikor már harmadik hónapja poroszkáltak így egymás mellett, egy júniusi délelőttön lepihentek a Hűvösvölgy kellemes öln. Meguzsonnáltak, beszélgettek, egymás szemébe néztek. Ez órában anynyira áthatotta őket érzelmük fontossága, hogy megfeledeztek minden másról, életéről, halálról, sőt Hamletről és Opheliáról is, kik — gazdáik terhével megszabadulva — játszi lélekkel bolyongtak el a közeli csalitban.

Gróf Kocsárdy szerelémittasan füstölt egy kéményvastagságu havannából, mert ez a bátor főúr ebéd előtt is a nehéz szivarokat kedvelte.

— Mégis rettenetes lehet, ha egy olyan pompás asszonyka, mint maga Rózsika, egy Csokonai Arminnak a felesége, — szólt és megragadta a nő kezét.

Rózsika lehajtotta fejét.

A gróf tiszta tekintetű szemét a kék égnek meresztően, folytatta: — Egyáltalán nem látom be, miért ne jöhetne fel ma délután lakásomra. Múzeum-ucca 23., első emelet. Es senki sem lesz otthon,

hiszen tudja, hogy mennyire szeretem.

Rózsikával szédült a Hűvösvölgy pázsitja. És bár már hetek óta el lehetett készülvén erre a percre, mégis meghökken. Ideges kis testét valami hősies gyávaság járta át. Ő mégsem meri megcsalni az urát. Hirtelen megrettent mindentől. A grótot durvának és erőszakosnak találta. Nem felelt. Hallgatott.

A férfi gyöngéd szívvel megértette ezt a kis szünetet. Éppen azért csak néhány perc múlva nőgatta:

— Mit törí olyan sokáig a fejed. Eljön vagy nem?

A nő kitépte kezét az övéből.

— Pimasz, — mondta nagyon egyszerűen és már határozottan is.

Szerencsére a lovak ujra előkerültek a csalitból. Rózsika fölpatant Opheliára és nem engedte, hogy Kocsárdy őt ezuttal Hamlet hátán a városba kísérje. Egyedül lovagolt haza, felháborodva és megalázottan. A Fogaskerekű vasút állomásához érve, édesanyja életére megesküdtött, hogy a brutális gróf képét örökre kiszakítja szívéből, ám a Margithidfőhöz érve, kicsiny szíve belesajgott a fájdalomba, mert eszébe jutott, hogy ő egy szerencsétlen, aki sosem lesz képes arra, hogy megcsalja az urát.

Azontul nem lovagolt, a grótot sem látta többé az életben. A nyarat Marienbadban töltötte, téll elején pedig állatorvost kellett hivni Opheliához. Csinos kis csikó volt az ujszülött, egyformán fehér és fekete foltos. Armin, aki persze nem értett a lovakhoz, mondott egy ostoba elmésséget, azt, hogy a kis csikó bőre olyan fekete-fehér mintás, mintha a Wiener Werkstaettében készült volna. De Rózsika... fekete-fehér foltok... neki eszébe jutott valami. Ő Hamlet és Ophélie és Shakespeare és szerelem és tavasz! Az asszonyka halántékig vörös lett, de nem szólt semmit sem.

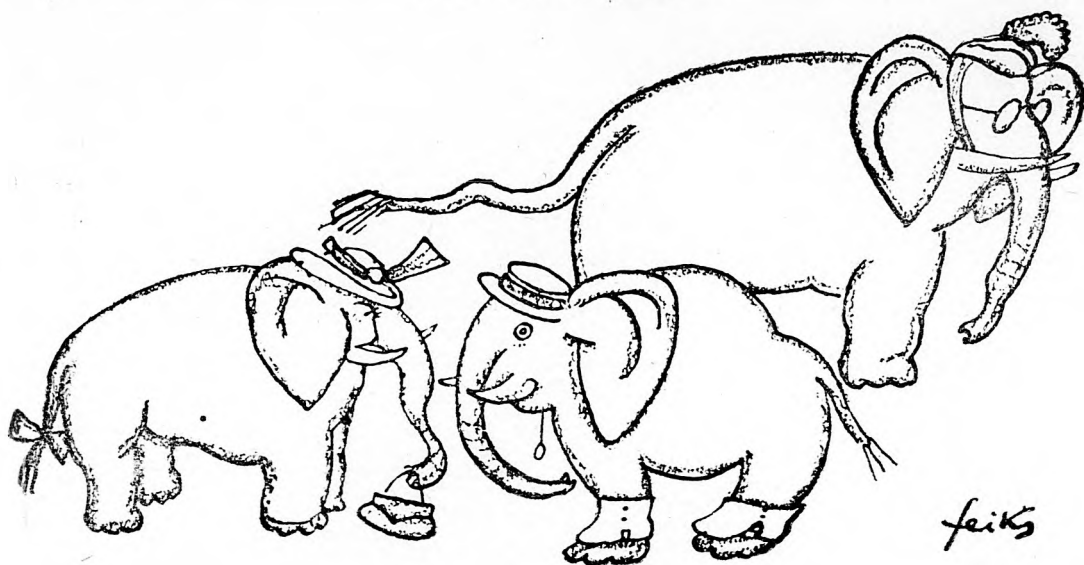
Am este boldog büszkeséggel jegyezte naplójába:

— Igéretemet beváltottam. Uramon, ki többszörös háztulajdonos, már a legrövidebb idő alatt a legrutabbbul bosszút álltam. Opheliának gyermeke lett Hamlettől.

— Mondom: amilyen gyáva volt, éppen olyan kis bestia is.

Az őserdőben

Feiks Jenő.

Elefántifju (menyasszonyához): Gyerünk sétálni.
Elefántkisasszony: Vigyük el a mamát elefántnak?

A TAJTÉKPIPA

A vég nélküli Váciúton két férfi ballag. Az egyik pantallót visel, a másik pedig csizmában kopog a flaszteron. A csizmás ember figyelmesen nézegeti a társa meglegedett arcát, a széles arcból kinyúló pipaszárat és a hosszú szár végében barnáló pipát. Azt mondja a csizmás:

— Szép pipája van...

— Szép. — feleli a pipa tulajdonosa, — de szebb is lehetne.

Egy pár lépés következik. A pipából füstgomolyagok szállnak föl, de nem terjedhetnek széjjel szépen, nyugodtan, mert rögtön elcsapja bodros kékségüket a járókelők szele. A csizmás ember újra szemügre veszi a pipát.

— Csak egyet nem értek...

— Na!

— Azt, hogy alul egészen érett ez a pipa, felül meg nem is fogta a dohány.

A pipa krémszínű testén tényleg durva a barnaság átmenete. Alul csaknem fekete, felül meg majdnem ugyanolyan színű, mint amilyen akkor volt, mikor a boltból kikerült. A nadrágos ember hosszan, elmerülve nézi a szóbanforgó szerszámot.

— Hát annak története van; mikor én ezt a pipát vettem, odaadtam kiszivni.

— Mert új pipa nem áll a szájban.

— Én sem akartam új pipát hordani, hát kiadtam szivásra. Aztán aki szivta, nem egyenes ember volt...

— Tán bagóval barnította?

— Dehogyan. A hiba ott volt, hogy nem tisztította ki a mocsoktól.

— Hát miért nem?

— Azért, hogy gyorsabban érjen a színe.

A csizmás ember szomorúan csóválja a fejét.

— Igy aztán alul fekete lett. Felfelé pedig

nem engedi a pirosságot az alja. Na, sok gazember van ezen a Pesten.

— Pedig nem is volt olyan olcsó a kiszivatása. — mondja elkedvetlenedve a pipa gazdája. — négy forint ötvenbe került. Csak a szivatás négy pengő ötven, a pipa meg husz forint.

Nagyon leverten lépegetnek a jó emberek. Felváltva nézegetik az elrontott pipát, a melyből mind gyérebben száll a füst. A nadrágos ember azonban hamarosan meglevededik.

— Eh, — mondja, mintha valami duhaj dolgot szándékozna cselekedni. — veszek én egy új pipát, azt majd magam szivom ki!

— Az ám, — kapja el az ötletet a csizmás. — az jó lesz. Arra majd csináltathat ezüst kupakot.

— Csináltatok is!

Ezen megvigasztalódnak mind a ketten. A pipa teljesen kialudt. A nadrágos ember csak a dohányzú levegőt szivogatja. Egy hosszú deszkapalánk mentén megállnak aztán mind a ketten. A pipa tulajdonosa kiveri a hamut tenyerébe, megtömi a kedves szerszámot és a széltől védett helyen rágyújt. Szeliden mosolyog a társára:

— Azért jó pipa ez.

— Lehet. — vélekedik a csizmás. — de mit csinál vele, ha az új sikerül?

— Hát el nem dobom.

— Kár is lenne.

— Tudja mit?

— Na mit?

— Magának adom.

— Ejnye be derék ember... szépen megprezentál.

A füst újból bodrosan szálldogál.

Mitsem törődve a lángban álló világgal, a sok szörnyűséggel, a millió halállal, a széles utcáról a mellékutcába két tökéletesen bodog ember fordul be...

Török Gyula.

Elet és irodalom

Kritikai beszélgetés a Szamár kávéházban

ASZFALTHY: lát nagy fiu ez a Möricz Zsigmond.
PARLAGHY: Amondó vagyok, hogy a modern irodalom traktusában ő a legakkurátusabb író.

— „A fátyla”! Mit szól hozzá? Ez aztán a regény. Ilyen hatalmas, merész, differenciálódott regényt még ő sem írt eddig. Milyen véres meglátások!

— Hát vér van benne.

— Ősi erotikum, mi? Hogy tud dühöngeni a nőért ez a Matolesy. Fúj, mint a bika, ez a theologiai műveltséggel terhelt pap, amikor nőstény kerül a közelébe. Látszik, hogy Möricz Zsigmond teljesen átértelte Darwint és Haeckelt. Tudja, uram, mi ez? Ez neoprimitivizmus.

— Hát ehhez én nem értek kérem! Én nem szobalevegőt szívok. Fahn élek, ahol mindig ajeres a levegő lufija. A neoprimitivizmust nem értem. De Möricz Zsigmondot értem. Ismerem és jól kérem ezeket az alakokat.

— Nem olyan ez a Möricz, mint a forradalom előtti orosz írók? Goncsarov, meg Gorkij, meg Csehov, meg a többiek. A meglátásaiban a jövő perspektíváját teljesíti ki a reakciónarus régi Magyarország szégyenletes állapotaiból való kibontakozást. Csupa ideg-csupa forradalom. Hogy tud elbánni a régi ideológikkal!

— Hát igen jó nézetteye van mindről. A többi modern írók is sokat szíserélnek, de még is az ő regényeiben, novelláiban látom a régi sárba ragadt magyar életből való kikészülődést. Oszk egészen magyar.

— Nem is magyar. Modern! Ugy ír, ahogy akar.

— En, ha a magyar beszédjét hallom, mintha madarak ficségnének a fülemben. Az éhnyál gyűlik a számba, ha a lapjait olvasom.

— Mennyit adott már ez a Möricz, miatt az a sok kis smok modernkedő nyögösködött a sikerért.

— Kérem, azt mondják: mentül köszönésből, antul vakarósabb.

— Hogy irigylem ezt a Möriczot! Hallatlan lang van benne. Tisza Istvánnál is férfiasabb. Biztos, hogy a lipótvárosi hisztérikák úgy járnak hozzá, mint a kútra.

— Dehogy, kérem. Ismerem. Nekem földim. Csendes, szerény, szemérmes férj. Vastag bajusza van s úgy mosolyog, mint egy csendes gyermek. Ugy ő a családjával, mint valami falusi református tiszteletes.

— Ez lehetetlen. Én egy láztól törött, ideges, botvált arcú, szikár embernek képzeltem.

— Mindegy az uram, hogy milyen a képe valójában. Az a fő, hogy szeressék. Akit nem szeretnek, annak még a nevéből is kibull még a bőtü is. A Möricz Zsigmond nevének minden betűje ragyog.

— Hát nem idegember?

— Nem. Tessék mán ebbe belenyugodni.

Halasi Andor.

Allatkerti mese

A keselyűknek ketrecére

Egy járadt, tépett varju szállt.

A tolla borzas és kuszált

S hosszan beszéle

A messzi szép szabad világról.

Tar hőmezőkön vérvirágról.

Koppant terített asztalokról.

Jóizü hullaasztagokról.

Pompás dögökkel telt berekről

S az emberekről . . .

A keselyűknek nyála csorgott.

Kidüllett szemük vérbe forgott.

Amint ültek szárnyukszegetten —

S a legvénebb így szólt rekedten:

Disznóság ez! Minket bezárnak

S az emberek szabadon járnak.

(jász)

Fehérnemű régi árban // Egy öltöny vagy kabát
vasalható, ha a német szabá-
da mazott rizskemanyitópótlor
haszáluk. Mint küldemény 10
csomag 8 koronáért bérmentve
GROSS ANTAL Budapest, József-körút 23.
meglétesé K 1-130, ha
10 csomag ruhafestéket vásá-
ról 7 koronáért bérmentve

A MAGYAR KIRÁLY GYÓGYSZER-
TÁR KÜLÖNLEGES KÉSZÍTMÉNYEI

KORMIN **CITROM** ZAMAT

TEAFIX **TEA** ZAMAT

per kg. 30. —és 35.— korona

Főraktár: Kormin-Vállalat, Budapest,
VII., Károly király-ut 17. Tel. 166-05

ÜGYES KÉPVISELŐK KERESTETNEK

HÖDITŐAN SZÉP

remek NYAKKENDŐK, önberetváló
Készülékek, eredeti GILLETTE kések!

Árjegyzéket csak
10 filléres bé-
lyegért kéri!

NYAKKENDŐHÁZ
(László Andor) Deák Ferenc-utca 14

A „MODIANO-CLUBSPECIALITE” sodorni való szivarkapapírnak ára

ma 30 fillér.

1 könyvecskében 60 lap van.

Minden könyvecskén rajta van a védjegy

gyártás
aláírása

S. D. Modiano

Hirdetések felvételnek a kiadóhivataiban

FOGAK

legszebben és
legtartósabban

szájpadlás nélkül

FENYVESI JENŐ
fogműtermében

Budapest, VII. kerület, Thököly-
ut 6. szám. Telefon. József 52-26.

Ovidius szerelmeiből

— Amores. lib. I. carm. 2. —

Mi az, hogy ágyamat oly keménynek találok?
Terítóm tiszta fűz, párnám piros parázs.
Oly hosszú éjszakám s mégis kerül az álom.
Emészti csontjaim' láz, zaklató varázs.
Tán csak megérezném, ha szerelem kísértne?
Vagy lopva jó felém, fortélyos módokon?
Ugy van, benn ül a nyíl szívembe' ronitva, sértve
S mellemben vert lanyát kis Amor, zsarnokom.
Balgán élesszemé vergődve még a máglyát?
Én engedek neki; a türt teher nyugaszt.
Láttam kihunyni már kéz-nem-lengette fáklját,
De újra kél a láng, ha csóválgatjuk azt.
A nem szokott igát a friss tirócska rázza
S nyer fölös ülleget, nem mint a bölcs ökör.
A kemény száju mént vas zabola csigázza,
Mely gyepelőhöz szokott lovat már nem gyötör.
Makacskodó szíven lángot kinzobbra szító
A zsarnok szerelem, mint engedelmesen.
Mehajtom hát fejem: rabod vagyok, Cupidó,
Felnyujtom hódolon bilincs elé kezem.
Nincs mért is küzdenem, a céltalan kaland árt:
Békés kéjt esdek én, nem kínod ostorát.
Myrtusz övezze főd, fogj hófehér galambpárt
A díszszekér elé, mit készít mostohád.

Ott állsz, csodálata ujjongó néptömegnek.
Száll a galamb-fogat szívek fölött veled.
Foglyul esett fiúk, fogoly lányok követnek:
Pompásabb sohse volt még diadalmenet.
Jó magam, új rabod, friss véremmel befödve,
Bódultl érzékimen hordom bilincsedet.
Hátul a Józanészt vonsozlják guzsbakötve,
A szűz Szemermet is s mindazt, ki nincs veled.
Ujjongva éljenez a félénk szívű népség,
Kézét nyujtván feléd s eléd hajtván fejét.
Kisérő lársaid a Szenvedély, a Kétség
S a lány Hízkelkedés, állandó híveid.
Veszélyes ily sereg isfenre, emberekre,
Mind próbált harcosok, mind kipróbált barát.
Olympuszról vígan tekint a diszmenetre
Anyád, és tapsait rózsák közt szórja rád.
Állasz arany kocsin, aranyhajú levente,
Két szárnyad, homlokod ékkövel ékesül.
S ismerlek: akkor is nem egyet versz szíven te
Nyilad gyors röptivel a bámulók közül.
Átsurranó heved lángot gyújt szomju ágon.
Mely, bár rejtelted is, már annyit égetett.
Igy Bacchus járható a hódolt Indiákon.
Ői tigrisek vivék, — galambok tégedet.
Am, utadból imígy részem ha már kijára,
Rabodhoz, óh, ne légy túlon túl zord, hideg.
Nézz Császárukra csak, dicső atyádfiára:
A legyőzötteket győztes kar védi meg.
Jászay-Horváth Elemér.

Halló... itt A Szamár! Állatkerti dráma

W. J.: Ez a rajz nem felel meg. WILLI: Mást kérünk. V. GYULA: Az újabb kávéházi cikkek jól vannak megírva, de — kissé régiek A. JÓZSEF: A komoly versek kedvesek, de nem ütök meg a lap nivóját. A tréfák gyengébbek. T. P.: 1. Rövidebbeket. 2. Csak a papír egyik oldalára tessék írni. W. MIKLÓS: Ez a feminista vicc már nagyon régi. P. ANTAL: Nem közölhető. NYILT LEVÉL JAKAB ODÓNHÓZ: Nem közölhető. J. DEZSŐ: Ezek gyengébbek voltak. L. KÁLMÁN: Egy bevált közlülük. Várjuk a folytatást. H. FERENC távirászlizedes: „A Szamár”-ról írt verse igen kedves, de nem közölhetjük.

Az állatkertben nagy eset.
Sőt kész szenzáció esett:
Feltűnt.
Hogy az állatkert büszkesége.
A főoroszlán öfelsége
Eltűnt.
Megrémül Lendl,
Rögtön detektíveket rendl.
A detektívek megérkeztek,
Azonnal nyomozásba kezdtek.
És szimatoltak és füleltek,
De a ketrecben mit se leltek.
Csak néhány foszlányt.
Am a nyomozás sikerült
És — rémes eset! — kiderült:
Egy ápoló megette az oroszlánt.

(jász.)

A népszerű iroda előtt

Pál Hugó

Az egyik gyerek: Siessen kérem, mert én ma délelőttre még egy segélytkérő aszszonnyal szerződtem...

BETÜREJTVÉNY

Esze Tamás

Esze Tamás

Esze Tamás

Esze Tamás

Tamás

A 6. számban közölt rejtély megfejtése: Karikaturista. A megfejtők közül Kiss Ernő Budapest és Steinberg Vilma Budapest, egy évig ingyen kapják A Szamár számait.

A szerkesztésért felelős: SZENES BÉLA.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Rökk Szilárd-utca 9. Telefon: József 33-65, vagy József 5-93.
A szerkesztők személyesen találhatók: Minden csütörtök délután 6 és 7 óra között.
Előfizetési árak: Egy évre 24 K, félvre 12 K, negyedévre 6 K.

„Ujságüzem” könyvkiadó és nyomda Rt. nyomása
Budapest, VIII., Stáhlly-u. 13.

Tünődés

Kóber László

—Azon gondolkodom, hogy mi lesz a címe Hatvány Lili bárónő sokat emlegetett darabjának?

—Már én is gondolkodtam azon, hogy milyen címen ír a bárónő szindarabot?